

Vážení spoluobčania, milí Muránčania, jar je jedným z najkrajších ročných období. Skrýva v sebe čaro znovuzrodenia, začiatok nového života. A najkrajším sviatkom tohto obdobia je nepochybne Veľká noc - symbol pokory, nádeje a začiatku niečoho nového. Tento rok sa nachádzame v mimoriadnej situácii a veľkonočné sviatky budeme prežívať len vo svojich domovoch. Želám Vám, aby ste ich prežili hlavne v zdraví, v harmónii a láske, aby ste vo veľkonočnom posolstve našli veľa sily a nabrali mnoho pozitívnej energie na prekonanie tohto náročného obdobia. Chráňme sa navzájom, budme zodpovední, ústretoví a ohľaduplní jeden k druhému. Želám Vám krásnu Veľkú noc.

Ing. Roman Goldschmidt
starosta obce

Deň učiteľov

V tomto roku si Deň učiteľov pripomíname v mimoriadne zložitých podmienkach pretrvávajúcej pandémie nového koronavírusu. Väčšina škôl i tried sú zatvorené, absolútna väčšina detí je odkázaná na online výučbu vo svojich domácnostiach a pretrvávajúce dlhé obdobie diaľkovej výučby - toto všetko kladie omnoho väčšie nároky na žiakov, učiteľov i rodičov. Nejednen rodič, ktorý sa ocitol v tejto situácii, si častejšie spomenie na náročnú, avšak veľmi krátko nedocenenú prácu učiteľa.

Preto by sme chceli aj my touto cestou vyjadriť vďaku a úctu za ich obetavú prácu a trpezlivosť.

Ing. Roman Goldschmidt
starosta obce

700. výročie založenia obce Muráň a 750 rokov od prvej zmienky o hrade Muráň

V roku 2021 si naša obec pripomenie 700 rokov od prvej písomnej zmienky o Muráni a 750 rokov od prvej písomnej zmienky o Muránskom hrade.

Obecné zastupiteľstvo chce pri tejto príležitosti usporiadať oslavy Dňa obce. Počas týchto osláv sa budú udeľovať ocenenia: „Čestné občianstvo“, „Cena obce Muráň“, „Cena starostu obce Muráň“.

Za čo vlastne môžete navrhnúť občanov na tieto ocenenia?

Čestné občianstvo sa môže udeliť osobám, ktoré sa obzvlášť významným spôsobom zaslúžili o rozvoj obce, ochranu jej záujmov a šírenie dobrého mena vo svete alebo obohatili ľudské poznanie vynikajúcimi tvorivými výkonmi.

Ocenenia obce sa udeľuje za vynikajúce tvorivé výkony a významné výsledky vedeckej, technickej, umeleckej, športovej, publicistickej, verejno-prospešnej činnosti, za činnosť osôb pri záchrane ľudských životov, majetku obce a občanov.

Ocenenia sa môžu udeliť aj in memoriam, ktoré prevezme pozostalý podľa príbuzenského vzťahu.

Návrhy na udelenie ocenení môžu predkladať občania obce, ktorí dovŕšili 18 rokov. Návrhy sa predkladajú na osobitných tlačivách, ktoré si navrhovatelia môžu vyzdvihnúť na Obecnom úrade v Muráni. Tieto návrhy môžete podávať do 30. júna 2021.

Veríme, že máme medzi nami občanov, ktorí si tieto ocenenia zaslúžia.

Ocenení v roku 2001

čestné občianstvo obce Muráň

- p. Antonovi Macákovi, in memoriam, rímsko-katolíckemu kňazovi, veršovníkovi, zberateľovi folklóru a prekladateľovi - za celoživotné diela v oblasti dokumentovania histórie hradu a obce Muráň,
- p. Jánovi Čambálovi - za kultúrnu a umeleckú propagáciu obce Muráň doma a v zahraničí,
- p. Doc. PhDr. Jánovi Gallovi CSc. - za spracovanie knižnej publikácie o histórii hradu a obce Muráň,
- p. Milanovi Petrenkovi - za aktívnu pomoc obci Muráň v oblasti rozvoja kultúry a športu.

cenu obce Muráň

- p. Františkovi Kochjarovi - za celoživotnú prácu v prospech obce,
- p. Jánovi Majerčíkovi - za záchranu ľudského života,
- p. Petrovi Glockovi - za literárnu a kultúrnu činnosť a propagáciu dobrého mena obce Muráň,
- DVPZ Muráň pod vedením p. Jána Melichera pri príležitosti 80. výročia založenia DVPZ,
- TJ TATRA Muráň - za rozvoj športu v obci Muráň,
- Folklórnej speváckej skupine LEVENDA pod vedením Mgr. Evy Struhárovej - za kultúrnu činnosť a propagáciu obce.

cenu starostu obce Muráň

- akademickému maliarovi p. Jozefovi Beňovi - za monumentálnu tvorbu, maľbu a knižnú ilustráciu,
- p. Ing. Mariánovi Detkovi - za fotografickú dokumentáciu NP Muránska Planina a obce Muráň,
- p. Ing. Pavlovi Hlodákovi a p. PhDr. Jánovi Žilákovi CSc. - za spracovanie a vydanie knižnej publikácie „Muránska Kamenina“,
- p. Martinovi Kochjarovi - za dobrovoľné darcovstvo krvi,
- p. Petrovi Jarkovskému - za športové úspechy v klasickom lyžovaní.

Ocenení v roku 2006

cenu obce Muráň

- p. Ladislavovi Bérešovi - za záchranu ľudského života,
- p. Milanovi Tabakovi - za záchranu ľudského

života,

- p. Pavlovi Mlákyovi - za rozvoj športu a turistiky.

cenu starostu obce Muráň

- p. Mgr. Pavlovi Sklenárikovi, in memoriam - za celoživotnú prácu v oblasti školstva a športu,
- p. Anne Sklenárikovej - za kultúrnu činnosť a propagáciu obce Muráň,
- p. Mgr. Vincentovi Blanárovi - za výtvarnú tvorbu a propagáciu obce Muráň a okolia Muránskej Planina,
- p. Petrovi Pobočekovi - za filmovú tvorbu a propagáciu Národného parku Muránska Planina,
- p. Karolovi Kubicovi - za filmovú tvorbu a propagáciu Národného parku Muránska planina,
- p. Jánovi Vavrekovi, in memoriam - za rozvoj športu v obci Muráň.

Ocenení v roku 2011

Čestné občianstvo

- p. Mgr. Silvii Knedlovej - za rozvoj družobných vzťahov Muráň – Fryšták (ČR).

Cena obce

- p. MUDr. Petrovi Beňovi, CSc. in memoriam - za šírenie dobrého mena obce v oblasti zdravotníctva a za rozvoj detskej endokrinológie v rámci východoslovenského regiónu,
- p. Mgr. Richardovi Orsavovi in memoriam - za rozvoj družobných vzťahov Muráň – Fryšták (ČR).

Cenu starostu obce

- p. Pavlovi Vrabcovi - za dlhoročnú prácu v samospráve a rozvoj obce,
- p. Františkovi Laurenčíkovi - za dlhoročnú prácu v samospráve a rozvoj obce,
- p. Milošovi Senkovi - za reprezentáciu obce vo futbale,
- p. Adele Michalskej - za aktívnu činnosť v ZPOZ a Muránskych novinách,
- p. Mgr. Ružene Svoreňovej - za aktívnu činnosť v Muránskych novinách a propagovanie obce v miestnej, regionálnej a celoslovenskej tlači.

Ocenení v roku 2016

Čestné občianstvo obce Muráň

- p. Ing. Pavlovi Hlodákovi - za literárnu tvorbu a propagáciu obce Muráň.

Cena obce Muráň

- p. Darine Korimovej - za dlhoročnú prácu v ZPOZ,
- p. Michalovi Regendovi - za kultúrno - športovú reprezentáciu Obce Muráň,
- p. Mgr. Jurajovi Kochjarovi - za kultúrnu činnosť a šírenie dobrého mena Obce Muráň.

Cena starostu obce Muráň

- p. Františkovi Frandelovi - za aktívnu činnosť v prospech rozvoja obce a prácu v samospráve Obce Muráň,
- p. Mgr. Eve Struhárovej - za kultúrnu činnosť a šírenie dobrého mena Obce Muráň,
- sl. Stele Laurenčíkovej - za športovú činnosť,
- p. PhDr. Františkovi Bábelovi - za literárnu činnosť a šírenie dobrého mena Obce Muráň.

VŠETKO PRE ČLOVEKA

Bolo leto 1981 – také augustové – so všetkými „darmi“, ktoré pri-náša: dovolenka, uhorky, maliny, údržba domácnosti... A zrazu vás prepadne choroba, ktorá nepo-zná vyvolených.

„Tú dizertačnú prácu dnes rad-šej nezačínaj!“ – hovorí zubná le-kárka svojmu manželovi, ktorý si sadá k písaciemu stolu. „Zdá sa, že susedu pri ambulancii v Muráni bude treba operovať, hoci dolo-pudnia ešte zaváhala...“

Operácia bola skutočne nevy-hnutná. Minúty na nemocničných hodinách sa vlečú, takmer každú sprevádza hromobitie. Ruka chi-rurga sa zastaví – vypadol prúd! Na chodbách stíchli výťahy... a srdce pacientky v bezvedomí čaká. „Rýchlo, prineste baterky!

Zapnite agregát!“ A chodbami zaznieva známa kamenná me-lódia podpätkov náhliacich sa sestričiek. Búrka neutícha, ale na „operačnom sále“ je už zase všet-ko v poriadku. Všetko? Operácia sa vydarila a teraz prichádzajú na rad zdravotné sestry s krvnou skupinou, akú má pacientka.

„Potrebujeme krv, veľa krvi...“ opäť ten hlas, ktorý dáva nádej, ale nič nesľubuje. Pacientka sa ešte neprebrala z narkózy... Lekár si utiera spotené čelo... vytáča číslo... zvoní telefón v jeho byte neďaleko nemocnice. Manželka nezaváhala ani na chvíľu – prvý-krát daruje krv!

„Pán primár, ten pacient z troj-ky vás zase volá...“ Naliehavý hlas sestričky preruší zvoniaci telefón:

„Áno, suseda sa už prebrala... už tečie tvoja krv!“

Lekár sa náhli za pacientom, no vzápätí treba pomôcť mužovi, ktorého zasiahol elektrický prúd, žene so žľzníkovým záchvatom, dievčatku, ktoré zrazilo auto... Človek pomáha človeku a pod-pätky žien v bielom vyťukávajú po chodbách nemocnice: „Rýchlo, rýchlo...!“

Dnes, v čase korony, viac ako kedykoľvek predtým, sú v centre našej pozornosti lekári, zdravot-né sestry a ďalší zainteresova-ní v tzv. prvej línii. Vždy sme sa k nim utiekali s nádejou, že zabrá-nia najhoršiemu. Môj skutočný príbeh je z prostredia revúckej nemocnice, keď ešte v nej pô-sobil MUDr. ŠTEPITA a v Muráni

ako zubná lekárka jeho manžel-ka. Venovaný je aj zdravotným sestrám, s úctou a vďakou najmä pani MARTE GOLDSCHMIDTOVEJ (rod. STRUHÁROVEJ), pochádza-júcej z Muráňa, ktorá bola v ne-mocnici, kde sa ocitli aj moji naj-bližší, pravým anjelom strážnym. Povolanie zdravotníčky vykoná-vala nielen zodpovedne, ale vždy s úsmevom, povzbudením, milé slová patrili k jej každodenným prejavom pri lôžkach pacientov. Aj ako dôchodkyňa pracovala v nemocnici, neskôr sa rozhodla pre opatrovatelstvo a stále doka-zuje, že jej povolanie a poslanie pomáhať ľuďom jej navždy pri-rástlo k srdcu.

Mgr. Ružena Svoreňová

ŠKOLSKÉ NÁVRATY Fyziku milujem dodnes!

V pamäti mi utkvel „evergreen“ z mladosti, že „V škole mi nikdy nešla chémia...“ Ani mne! No taká fyzika už od 7. ročníka ZDŠ patrila k mojim obľúbeným predmetom, k čomu ma motivovala vtedy ešte mladučká pani učiteľka HELENKA IVANČOVÁ. Úplne nádherne, ne-násilne nás zasnútili do tajov tohto nového predmetu, ktorý si od učiteľa vyžaduje určité praktické skúsenosti, zručnosť pri objasňo-vaní rôznych javov a fyzikálnych zákonov. Pôvodne bývala v Mu-ráni (časť Hrdzavé), no neskôr sa s manželom EDUARDOM KOTZMANOM presťahovali do Revúcej.

Z vedomostí, ktoré som získala v ZDŠ v Muráni, som čerpala aj v SVŠ (Gymnáziu) v Revúcej, kde ma zaradili do matematicko-fyzi-kálnej vetvy. Fyziku tam prednášal pán profesor JURAJ VALKUČÁK (otec MUDr. IVANKY Goldschmidtovej). Hodiny fyziky sa na rozvr-hu hodín často striedali a k tomu ešte fyzikálne cvičenia, ale vtipný vyučujúci to bravúrne zvládol. No jedna „báseň“ fyzika s ním. Jeho zásluhou sme získali najmä bohaté praktické skúsenosti. Doma som vedela opraviť televízor, vtedy nebol problém vymeniť elektrónku! Najmä, keď mi poradil Mgr. Juraj Kochjar, akú mám kúpiť: na zvuk, na obrazovku, na zastavenie obrazu atď. Odpor bolo treba prile-tovať, kadečo doladiť (farby, jas a pod.). Prestal fungovať vysávač? Uvoľnil sa drôtik, žiaden problém pripevniť ho na správnom mies-te. Vymeniť žiarovku, opraviť vtedajšie poistky, keď náhradné doma neboli – stačilo mi raz povedať.

Odkedy som sa vydala, už som nemala šancu. Manžel elektrotech-nik a neskôr aj mladší syn! Už som im nefušovala do remesla. Fyzike však stále dávam prednosť pred chémiou, ktorá nám ponúka rôzne prostriedky (čistiace, ničiace, lieky atď.) – vraj na uľahčenie života, ale ja mám pred nimi veru poriadny rešpekt!

- RS -

Spomienka

Silva Knedlová

Pri spomienke na Murán
sa usmievam hodvábnym smiechom.
No povedzte.
Celý muránsky kraj je zvlnený horami.
Ako more.
Od obzoru k obzoru.
Niekedy sa zdá, že Murán spí pod hmlou.
Zvonce stád sa túlajú po pasienkoch.
Domčeky v doline, na kopci sú ako pláсты medu.
Vták ešte slepý ráno, letel od stromu k stromu.
Potom do lesa.
Krásne nazlatisté mraky sa tiahli po nebi.
Leteli k juhu.
Vliekli zo sebou tieň.
Pod oblohou krúžil orol.
Hora, lesy, všetko dookola mi znelo ako ľudský dych.
Priatelia, spomínam!

(z češtiny preložil Jozef Kubaško)

Táto báseň je vybraná z knihy Fryštácko-Muránska mozaika, ktorú vydala čestná občianka obce Murán pri príležitosti 65 ro-kov družby Murán – Fryšták, pani Silvia Knedlová. Najdlhšie pô-sobiaca vyučujúca učiteľka v Českej republike, ktorá bola pri zro-de družby Murán – Fryšták, ako mladá začínajúca učiteľka. Nech naša družba s bratmi Moravákmi trvá naďalej!

Jozef Kubaško

Rok 2020 z pohľadu samosprávy

Vážení spoluobčania, dovoľte mi, aby som sa k Vám prihovril a zbilancoval predchádzajúci rok. Rok 2020 všetci vnímame ako rok poznačený pandémiou COVID 19 a vyzerá to tak, že v tomto trende budeme ešte pokračovať aj v tomto roku.

Z pohľadu fungovania samosprávy si dovoľím povedať, že to bol rok nesmierne náročný. V dôsledku obmedzení, ktoré nastali v celej spoločnosti a z dôvodu výpadku príjmov do rozpočtov miest a obcí obec prijala bezúročnú návratnú finančnú výpomoc na výkon samosprávnych pôsobností od Ministerstva financií SR na preklenutie tohto obdobia.

Prvou závažnou udalosťou roku 2020 bola nešťastne pripravovaná zonácia Národného parku Muránska planina. Tu musím podotknúť, že do dnešného dňa nám nebola daná odpoveď na viac ako stodvadsať zásadných pripomienok, ktoré boli adresované ešte v mesiaci marec 2020 vyhlasovateľovi a to Okresnému úradu Banská Bystrica, odboru starostlivosti o životné prostredie. Taktiež bola spísaná petícia občanov dotknutého územia, pod ktorú sa podpísalo viac ako päťtisíc podpisov. Žiaľ, zatiaľ nepomohli ani stretnutia komisie odporúčenej ministrom pôdohospodárstva p. Mičovským. Pri tvorbe nešťastnej zonácie sa vôbec nebral do úvahy ekonomický dopad na región, koľko ľudí príde o prácu a to nemyslím len samotných pracovníkov v lese. Žijeme v regióne kde sme radi každému novovytvorenému pracovnému miestu, alebo aspoň zachovanému. Ani jednej samospráve v okolí Národného parku Muránska planina nie je ľahostajný osud týchto ľudí a ich rodín. Aj naďalej budeme vyvíjať úsilie na odvrátenie tohto procesu, hlavne v takto prezentovanej forme. To ako vyzerajú lesy na Muránskej planine nie je vizitka ochranárov, ale je to obraz hospodárenia našich predkov, ktorí sa o lesy po dlhé desaťročia starali. Aj našou snahou je mať peknú prírodu, aby v nej ľudia hľadali miesto pre oddych a zároveň sa nezachádzalo do extrémov, ktoré nepomôžu ani jednej strane a hlavne ľuďom žijúcim v regióne.

Druhou závažnou udalosťou bola júnová prietrž mračen, ktorá so sebou zobrala aj kus cesty druhej triedy medzi Muráňom a Prednou Horou. Sami dobre viete, že situácia s rekonštrukciou cesty nebola vôbec ružová a vyzeralo to tak, že cesta nebude dlho prejazdna, hlavne keď nám letné mesiace a dobré počasie utieklo po medzi prsty. Touto cestou sa chcem však poďakovať vedeniu BBSK ako aj firme SKANSKA za ich prístup k riešeniu celej tak mimoriadne nepriaznivej situácii a hlavne k otvoreniu a sprejazdneniu inkriminovaného úseku cesty ešte pred Vianocami. Verím, že tak ako sa práce zdarne v decembri minulého roku ukončili, tak budú pokračovať aj v tomto roku, aby sme mali plnohodnotnú a funkčnú komunikáciu bez akýchkoľvek obmedzení.

Je mi ľúto, že sa musím opäť pozastaviť pri odpadoch, hlavne pri nízkej miere separácie. Máme vytvorené v obci všetky podmienky na to, aby sme mohli a mali odpad kde separovať, ale žiaľ ľahostajnosťou niektorých našich spoluobčanov sa nám to vôbec nedarí. Čím viac odpadu vyseparujeme, tým bude poplatok za uskladnenie 1 tony odpadu lacnejší. Určite viete, že môžete odpad bezplatne odnieť na zberný dvor a obec cez pracovníkov zamestnaných na MOS vás usmerní, kde môžete tento odpad zložiť. Obec nebude mať potom problém pri odmietnutí pracovníkmi spoločnosti Brantner Gerner pri likvidácii odpadu z kontajnerov určených na plast, papier a sklo, kde nachádzame úplne iný odpad.

Žiaľ, pre nedostatok finančných prostriedkov sme museli odstúpiť od zmluvy s MVR SR na výstavbu vyhládokovej veže. Verím, že do budúcnosti sa nám podarí zrealizovať aj túto pomerne finančne náročnú akciu, ktorá bude mať pozitívny dopad pre rozvoj cestovného ruchu.

S poľutovaním musím skonštatovať, že pandémia nám neumožnila uskutočniť tradičné podujatia organizované obcou, ktoré si našli obľubu u širokej verejnosti.

Z investičných akcií sa nám podarilo

v roku 2020 zrealizovať:

- ✓ **záchytné parkovisko pri náučnom chodníku na Muránsky hrad,**
- ✓ **revitalizáciu a obnovu ruiny hradu Muráň,** kde sme zamestnali štrnásť uchádzačov o zamestnanie.

V pláne v roku 2021 máme vybudovať:

- **detské preliezky v Nižkovej dolinke,**
- **zázemie pre návštevníkov NP Muránska planina tiež v Nižkovej dolinke,**
- **v rámci modernizácie priestorov cintorína – odstavnú plochu pre parkovanie, osvetlenie a chodník.**

V tomto roku si tiež pripomenieme dve významné výročia, ktoré sa viažu k našej obci a hradu. Je to **700. výročie prvej písomnej zmienky o obci Muráň** a **750. výročie prvej písomnej zmienky o hrade Muráň.** Pri týchto tak významných výročiach chceme oceniť občanov, ktorí sa podieľali pri rozvoji obce a šírení jej dobrého mena doma a v zahraničí. O tom, komu budú udelené ocenenia rozhodnú poslanci obecného zastupiteľstva na základe podnetov od občanov obce.

Žiaľ pandémie zasiahla do života nás všetkých a musíme sa prispôbiť vzniknutej situácii. Empatia, vzájomná pomoc a pochopenie by mali byť súčasťou každého z nás. Touto cestou sa chcem poďakovať všetkým tým, ktorí sa podieľali a naďalej podieľajú pri testovaniach proti pandémii COVID 19 a taktiež dezinfekcii verejných priestranstiev. Zároveň Vás prosím o zhovievavosť pri riešení problémov v tejto neľahkej situácii.

Na záver Vám chcem všetkým po priať pevné zdravie, šťastie, pokoj a veľa trpezlivosti v roku 2021. Verím, že situácia sa opäť dostane do normálu a budeme sa môcť stretávať pri rôznych podujatiach organizovaných obcou s rodinami a priateľmi a rok 2021 bude lepší ako ten predchádzajúci.

Ing. Roman Goldschmidt
starosta obce

„Plán obnovy“ bezhlavo a nasilu

Úvaha, že lesníci sú proti plánu obnovy nemožno vyhodnotiť inak ako hlboko zavádzajúce a bohাপустé klamstvo. To, že štátne lesy patria všetkým občanom SR ako v mestách aj na vidieku je pravda. Pravda je aj to, že štát založil firmu na ich spravovanie, ktoré riadi a kontroluje prostredníctvom zákonov, štátnej správy a inšpekcie. Je dôležité povedať, že lesníci/štátni aj neštátni/ boli prví ochrancovia prírody, ktorí stáli pri zrode všetkých chránených území. Prírodu nezneužívali ani nezneužívajú. Využívajú trvalo udržateľne to, čo im príroda ponúka. To čo v skutočnosti škodí prírode, životnému prostrediu je hlboká neúcta k pôde a zdravým zeleným lesom. Samozrejme kto niečo robí, spravuje, vyrába, robí aj chyby na rozdiel od tých čo sa živia projektami o ničnerobení. Tam sa nedá asi nič pokaziť, tam sa nenesie žiadna zodpovednosť. Navyše ak bezbrehé rozhodovanie z verejných zdrojov nikto reálne neskontroluje (mnohomiliónové projekty, predražené plány starostlivosti, nikomu nepotrebné a na nič slúžiace mnohomiliónové monitoringy). Ale vráťme sa k plánu obnovy.

Slovensko potrebuje reformy, no na prvom mieste to musí byť politika regionálneho rozvoja samospráv, čiže decentralizácia rozhodovania zhora. Politický tlak odrezaný od regiónov, miest a vidieka nerieši problémy reálnych ľudí v reálnom živote. Tento tlak generuje len sociálne napätie a korupciu. Opakované frázy čo má živiť vidiek sú nezmysel. Ľudia na vidieku si nedovolia diktovať ľuďom v Bratislave ako majú žiť a čím sa majú živiť. Je to nenáležitá. Žijeme spoločne na Slovensku, kde sa musia všetci rešpektovať navzájom. Slovensko je vidiecka krajina, ľudia žijúci na vidieku nechodia bosí a zaslúžia si úctu a nie pohrdanie. Ako ináč si máme vysvetliť, že sa v zmysle „Plánu obnovy“ budeme živiť ovčiarstvom, práčkou vlny, tkáčstvom, píšťalkárstvom, hrnčiarstvom, mäkkým turizmom. Uvedené činnosti nikoho neuživí a môžu sa realizovať len ako hoby, ale-

bo robiť to popri nejakom hlavnom zamestnaní. Zrušiť trvalo udržateľné pracovné miesta v lesníctve a nahradiť ich hore uvedenými je nezmysel.

Osobitnú pozornosť si vyžaduje reagovať na vykúpenie súkromných pozemkov. Jednu kolektivizáciu sme už mali a teraz nám hrozí druhá a to všetko pod rúškom „Plánu obnovy.“ Na Slovensku išlo v minulosti o veľmi násilný proces, ktorý negatívne ovplyvnil životy mnohých rodín.

Obrovské množstvo klamstiev a zavádzajúcich vecí uvedených v „Pláne obnovy“ by sa nemohlo dostať na papier ak by boli zapojení do tohto procesu tí, ktorých sa to týka a bola by tam odborná oponentúra. Ako príklad klamstiev je rizikovosť záplav na Muránskej planine, nadmerná ťažba, hlucháň, čierna ťažba. Všetky tieto klamstvá lesníci vedia odborne a preukázateľne vyvrátiť.

Ľudia sú už unavení z nekonečných fráz o bezzásahu. Nech nám vysvetlia hlavné ciele Plánu obnovy-rast životnej úrovne, inovatívne podnikateľské prostredie, plnohodnotné využívanie ľudského a prírodného potenciálu, vyrovňovanie sociálnych a príjmových rozdielov medzi východnou a západnou časťou Slovenska. Treba prísť do regiónov a ľuďom to vysvetliť. Lesníci ponúkajú riešenia, nie sú to žiadni bolestníci ani ničitelia prírody. Sú to ľudia spätí s prírodou. Drevo, zelené a zdravé lesy je naša budúcnosť, rozhodne nie plasty. Keď vedú spolupracovať lesníci a ochranári na Poľane, pôjde to aj na Muránskej planine ako symbióza lesníkov, ochranárov a všetkých dotknutých skupín. Nemôže sa stať, že lesníkom v jadrovej časti Muránskej planiny zostane na trvalé hospodárenie 30 ha lesa a 15 samospráv nemá možnosť do toho vstupovať. Na Muránskej planine je priestor pre všetky dotknuté subjekty.

Lesníci z Muránskej planiny.

S pozdravom Za zdravý a zelený les.

SENIORI V ČASE KORONY TONKO, NEZABUDLI SME! (K meninám i ku Dňu otcov)

Stretli sme sa na schodoch zdravotného strediska a muránskej lekárne. Kde inde? Traja nad 65 v čase KORONY! Jeden z mužov sa pýši nevšedným prvenstvom: MUDr. František Dráb ho ustanovil za svojho prvého pacienta (v roku 1954). Nevie, či v Muráni ešte existuje nejaký ANTON, ale určite tušíte, že ide o čerstvého osemdesiatnika (v septembri 2020) pána TOPORA (1940). Vraj: „V novinách ste na mňa zabudli!“ Nehovoril celkom pravdu, veď sme ho s manželkou CILKOU (1944) predstavili ako najdlhšie spoločne žijúci manželský pár. TONKO, ďalšie tvoje prvenstvo! Cilka pracovala v OÚNZ v Revúcej a spolu vychovali dcéru Martušku (Ing. Maximovičová) a troch synov. Tešia sa už aj z ďalšieho potomstva. Pán Topor – elektrikár, tiež bývalý pracovník domu smútku, spevák folklórnej skupiny Levenda, v mladosti aktívny aj v rámci rímskokatolíckeho kostola.

Muránske noviny p. Topor sleduje pravidelne, podobne ako jeho 70 ročný (v decembri 2020) kamarát z Novej ulice p. DEZIDER GOLDSCHMIDT (1950). Pán Dežko už stratil manželku Blaženku (1954 – 2018), pochádzajúcu z rázovitého Spiša. Spolu vychovali tri deti a tešili sa aj z vydarených vnúčat. Teraz spoločnosť mu robí najmä syn Branko s Brankom ml. a nevesta Petka. Ani dcéry Andrejka a Tinka nešetria energiou, často cestujú za otcom do Muráňa, aby mu spríjemnili život na dôchodku. Pán Goldschmidt si obľúbil prácu drevom v domácom prostredí a jeho zelenina, vypestovaná pred bytovkou, je priam „výkladná“ – jahody obdivuhodné – z lásky určené deťom a vnúčatám.

Dobré zdravie, šťastie a pohodu v rodine obom vyššie uvedeným jubilantom. Vinšovanie na schodoch bolo prísne „koronové“ – ako sa patrí, s rúskom na tvári a dotykom laktami. Rozišli sme sa každý po svojom. Do lekárne CANNABIS, s.r.o. za ústretovej pani lekárníčkou a do ambulancie za skvelou MUDr. Ivetou Mrázikovou.

- RS -

Jednota dôchodcov Slovenska 30 ročná

V roku 2020 Jednota dôchodcov Slovenska oslávila už 30. výročie svojho vzniku a má viac ako 94 000 členov a 1 200 organizácií. Ako uvádza dvojmesačník SENIOR MAGAZÍN (2020, č.2, s. 44-45), je to „občianske združenie“, ktoré chráni práva a oprávnené požiadavky dôchodcov...“ Za posledné roky JDS presadila napr. zrušenie platieb u lekára a v nemocnici, zníženie poplatku za recept, právne riešenie mužov vdovcov, prepočet dôchodkov v roku 2004 a 2005 a nízkych dôchodkov od roku 2018, vianočný príspevok k nízkym dôchodkom atď.

ZO JDS v Muráni bola založená v roku 1998. Jej predsedovia: Margita Vavreková, Alice Kontúrová, Ján Berente, Elena Uhrínová. Medzi jej zakladajúcich a v roku 2008 pri jej príležitosti 10. výročia vzniku ocenených členov patrili: Anton Bábela (1935 – 2015), Ján Berzety (1936), Elena Halušková (1929 – 2010), Magdaléna Kochjarová (1936 – 2018) a Magdaléna Repáková (1930), ktorej blahoželáme k 90. narodeninám. Zároveň si pripomíname 10. výročie úmrtia pani Haluškovej a 5. výročie pána Bábela.

- RS -

Hrdzavá dolina

Jana Simanová

Ej dolina Hrdzavá,
aká si krásna,
vždy keď sa prechádzam,
si taká zvláštna.
Dolina zvláštna, za dedinou ukrytá,
v myšliach mnohých ľudí,
stále si prítomná.

Tie tvoje farby, zakaždým iné,
v duši mi pomaly radosť veľká vzplanie.
Hrdzavá dolina, koľko rokov žiješ.
Človek milý, ani si predstaviť nevieš.
Pre nás si častým miestom oddychu,
prechádzame sa s pokorou, po tichu.
Hrdzavá, Hrdzavá,
Ty tu budeš stále,
my ľudia prosí,
v srdci ťa máme.

Profil predavačky: Margita Vrabcová (1937) „Najlákavejším pútačom je ochota“

Narodila sa v Muránskej Lehote, vydala sa do Muráňa za p. Pavla Vrabca a spolu vychovali dvoch synov Pavla a Petra. Dnes sa už tešia nielen z vnúčat ale aj z pravnúčat. V Muráni je známa aj jej sestra p. Oľga Kiňová (1935) i dve už zosnulé p. Mária Kálovcová a p. Elena Kamodová. Ľudia ju vždy volali „Maňa od Vrabca“, možno preto aby si ju nemýlili so švagrinou (zosnulou Margitou Vrabcovou pracovníčkou MNV). Už dávno je dôchodkyňa no do povedomia občanov vstúpila ako dlhodobá pracovníčka JEDNOTY.

Pani Vrabcová bola aj svedkom zrodu nového obchodného strediska Jednota v Muráni v tvare „EL“. Tvorili ho predajne: potraviny a rozličný tovar, mäso a údeniny a zelovoc. Zdobili ich veľké okené tabule, snehobiele záclony a v pozadí silueta Muránskeho hradu. Zákazníkov lákali vkusne aranžované výkladné skrine (roku 1987), ale p. Vrabcová už vtedy tvrdila, že najlákavejším pútačom je ochota predavačov, aby ľudia odchádzali spokojní. Vedúcou predajne bola tiež skúsená, vyrovnaná p. Pavlína Jakubovská z Revúcej. Dochádzali aj ďalšie dve predavačky - p. Mária Šibalová a p. Tardová. Boli presvedčené, že zákazníkov treba diferencovať. Deti povzbudiť milým slovom, starších – pomocou, nerozhodných – radou. Aj pani Vrabcová vedela každému ulahodiť. Niektorí chceli menej vypečený chlebič, iný dával prednosť čiernemu, ďalší potreboval iba polovicu. Vedela, že chleba musí byť dosť, aby sa ušiel aj ženám z Horehronia či Tisovca a ďalších obcí, ktoré pracovali na píle. Počínal si rutinovane a svojou prácou poskytovala dobrý príklad vzťahu predavačky k zákazníkom aj praktikantom z Revúckeho učilišťa. V samostatnej predajni ovocia a zeleniny vedúcou bola p. Mária Hajdúková – známa ako p. MARENA z Moravy. Keď prišiel tovar, zákazníci odchádzali s plnými taškami. Vykúpili ho ešte čerstvý!

Našej milej, obľúbenej bývalej pani predavačke Margite Vrabcovej prajeme pohodu, pekné spomienky na prežité roky s najbližšími a kolegynami a radosť z každého dňa. Jej práca predavačky bola náročná a zodpovedná, a preto aj ona mala najväčšiu radosť z ohľaduplných a disciplinovaných zákazníkov, ktorým rada vychádzala v ústrety.

- RS -

Testovanie na ochorenie Covid v obci Muráň

dátum	vykonané testy	pozitívne testy
21.01.2021	200	1
22.01.2021	200	4
24.01.2021	149	4
29.01.2021	237	6
31.01.2021	195	2
01.02.2021	163	8
07.02.2021	228	8
08.02.2021	160	3
14.02.2021	210	10
15.02.2021	140	1
21.02.2021	201	6
22.02.2021	142	2
28.02.2021	187	0
01.03.2021	135	0
07.03.2021	352	1
14.03.2021	332	1
28.03.2021	296	0

SENIORI BUĎTE OPATRNÍ!

PODVOVNÍCI ZNEUŽÍVAJÚCI PANDÉMIU
OCHORENIA COVID-19 NEUSTÁLE ÚTOČIA

Policačný zbor upozorňuje verejnosť, najmä seniorov na obozretnosť pri telefonickom alebo osobnom kontakte s neznámymi osobami, ktoré sa snažia pod vymyslenými zámienkami vylákať finančné úspory. Podvodníci vás môžu oslovit s ponukou okamžitej pomoci pri predchádzaní alebo liečbe ochorenia COVID-19.

Neverte telefonátom, v ktorých sa podvodníci predstavujú ako pracovníci krízového covidového centra, lekári, či iné osoby.

Neverte emotívnemu príbehu, že váš príbuzný je v kritickom stave, na pľúcnej ventilácii a potrebuje očkovaciu vakcínu, za ktorú je potrebné zaplatiť vopred v hotovosti alebo na účet v banke.

**PRI AKOMKOLVEK PODOZRENÍ NA PODVODNÉ KONANIE
BEZODKLADNE KONTAKTUJTE POLÍCIU NA ČÍSLE 158.**

POZOR NA NASLEDOVNÉ PODVODNÉ PRAKTIKY!

- ☞ Kontaktuje vás niekto cudzí telefonicky, osobne, či elektronicky s ponukou predaja ochranných prostriedkov (napr. rúšok, dezinfekčných prostriedkov, rukavíc) a liekov na podporu imunity alebo liečbu ochorenia COVID-19?
- ☞ Kontaktuje vás niekto cudzí a žiada zaslať peniaze za očkovaciu vakcínu pre vášho príbuzného infikovaného koronavírusom?
- ☞ Kontaktuje vás niekto cudzí ohľadom prebiehajúceho očkovania seniorov proti ochoreniu COVID-19 a žiada peniaze za očkovaciu vakcínu?
- ☞ Kontaktuje vás niekto cudzí s ponukou akýchkoľvek pomoci na zmiernenie nepriaznivej epidemiologickej situácie v súvislosti s ochorením COVID-19?

POLICAČNÝ ZBOR ODPORUČA RIADIŤ SA NASLEDOVNÝMI RADAMI:

- ☞ Nezasielajte peniaze na konkrétne účty v banke, ktoré vám oznámi neznáma osoba pri telefonickom kontakte, aj keď sa dôveryhodne predstaví a tvrdí, že ide o záchranu vášho príbuzného. **Neverte týmto tvrdeniam!** Obratom zavolajte svojim príbuzným a overte si uvádzané skutočnosti.
- ☞ Nereagujte na ponuku predaja akýchkoľvek ochranných pomôcok alebo liekov, či očkovacích vakcín proti ochoreniu COVID-19. Môže ísť o podvodníkov, ktorí sa od vás snažia vylákať peniaze.
- ☞ Odmietnite pomoc cudzích osôb, ktoré vás nečakane navštívili. **Nevpúšťajte ich do svojich priestorov!** Môžu vás okradnúť.

Povinné triedenie
kuchynského odpadu

Slovenská republika od 1. januára 2021 zavádza novelu zákona č. 79/2015 Z. z. (zákon o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktorá okrem iného prináša samosprávam povinnosť zberu kuchynského odpadu. V prípade našej obce sa jedná o kompostovanie, nakoľko každá domácnosť vlastní kompostér.

Čo sa môže kompostovať!

Biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad:

patri sem: nespracované zostatky surovín, neskonsumované zostatky pokrmov a potravín rastlinného, alebo živočíšneho pôvodu, šupy zo zeleniny a ovocia, kávové a čajové zvyšky, vaječné škrupiny, použité papierové servítky v malom množstve.

Alena Vrbjarová

Najvyšší stupeň ocenenia v rezorte školstva
Ing. FRANTIŠKOVI LUKÁŠOVI
ocenenie svätého Gorazda

Pri príležitosti Dňa učiteľov od roku 1999 ministri školstva udeľujú v rezorte školstva morálne ocenenia nesúce meno svätého Gorazda, ktoré sú najvyšším stupňom ocenenia za mimoriadne výsledky v oblasti výchovy a vzdelávania, za významný podiel na rozvoji školstva SR.

V roku 2020 sa však minister školstva, vedy, výskumu a športu SR BRANISLAV GRÖHLING nemohol osobne poďakovať (dôvod: opatrenia v rámci koronavírusu), a tak Ing. FRANTIŠKOVI LUKÁŠOVI z Muráňa vďaka za prácu v školstve, odhodlanie a kreativnosť vyjadril formou listu dňa 23. novembra 2020. Ako riaditeľ a pedagóg sa výrazne zapísal do dejín revúkeho stredného školstva. K ĎAKOVNÉMU LISTU SVÄTÉHO GORAZDA ZA CELOŽIVOTNÚ PRÁCU A ROZVOJ ODBORNÉHO VZDELÁVANIA A VÝCHOVY

ŽIAKOV mu srdečne blahozeláme a zároveň manželom Františkovi (1960) a Janke (1960) Lukášovcom k okrúhlemu životnému jubileu, ktoré si pripomenuli v 2. polroku 2020, prajeme dobré zdravie, veľa šťastia a pohodu v rodine.

- RS -

SENIORI, POZOR
NA FALOŠNÝCH SČÍTACÍCH
ASISTENTOV!

Policačný zbor v súvislosti s realizáciou sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 upozorňuje občanov, najmä seniorov, či osamelé žijúce osoby, aby boli pri sčítaní obozretní a nestali sa obeťami podvodníkov.

Elektronické sčítanie obyvateľov prebieha **od 15. februára 2021 do 31. marca 2021**

- tak, že každý obyvateľ sa sčíta sám alebo za pomoci svojich príbuzných, či blízkych osôb vyplnením formulára na www.scitanie.sk

Ak sa nemôžete, alebo neviete sčítať sami, máte možnosť využiť službu asistovaného sčítania, ktoré bude prebiehať **od 1. apríla 2021 najneskôr do 31. októbra 2021**

- s pomocou stacionárneho asistenta na kontaktnom mieste alebo s pomocou mobilného asistenta, o ktorého musíte telefonicky požiadať.

SPOMIENKY

**Mgr. Slavomíra Kubišová
(1951 – 2020)**

Na milú pani Slávku, ktorá sa s nami navždy rozlúčila vo veku nedožitých 69 rokov v poslednom októbrom týždni 2020, si radi spomínajú aj susedia a najmä kolegovia, ktorých je na Novej ulici nemálo. Pedagogickí, výchovní a prevádzkoví pracovníci školstva, ba i (viac ako desať rokov) profesionálny rodič (vychovávateľ DD) – najbližší sused František Sklenárik, Marika Vrbjarová, Svoreňovci (mama a syn), Matilda Gažurová, Jolana Senková, Katka Lešková, manželka Kvetkovi, Janko Urva, Sklenárikovci (syn a mama – vedúca školskej jedálne).

Mgr. Slavomíra Kubišová, rodená Sokolovská, s manželom Ing. Jozefom Kubišom (1952) prežili nádherných spoločných 44 rokov. Nemali súrodencov, ale spolu vychovali synov Milanka a Jožka. Starší z nich Milanko (1977) sa stal otcom prvorodeného syna v čase, keď sa milovaná mama a stará mama prvého vnúčatka už lúčila so životom. Mgr. Kubišová pracovala v školstve ako učiteľka matematiky a fyziky. V ZŠ v Muráni vyučovala deväť rokov. Jej manžela – absolventa Vysokej školy lesníckej a drevárskej vo Zvolene, v našej obci evidujeme aj ako reprezentanta folklórnej speváckej skupiny Levenda (predtým na VŠ v súbore Poľana).

Pani Slávka bola stále aktívna aj na dôchodku a v určitom období ešte pôsobila ako učiteľka v Bratislave. Prechodne tam žili aj s manželom, hoci sa radi vracali do svojho domu na začiatku Novej ulice v Muráni. V Bratislave pôsobia aj ich dvaja synovia. Bratislava sa stala tiež miestom posledného odpočinku Mgr. Slavomíry Kubišovej. ČEŠT JEJ PAMIATKE!

- RS -

**Ing. Soňa Haššová
(1962-2020)**

V piatok 13. novembra 2020 nás zastihla smutná správa, že sa s nami navždy rozlúčila Ing. Soňa Haššová (58 ročná). V obci sa zaraďovala k tvorcom Muránskych novín a bola aj informátorkou v muránskom múzeu. Svoj posledný príspevok venovala novej jari (marec 2020, s.1), v ktorom nám pripomína že človek by sa mal zastaviť, zamyslieť, čo by mohol urobiť lepšie, zdravšie, krajšie. Podľa nej „žiť naplno znamená, že nielen dostávame, ale aj dávame. A nedávajme šancu len sebe, ale aj druhým! Usporiadajme si hodnoty... a začnime robiť niečo viac, aby život v našej obci bol krajší.“

Pani Soničku bývalí spolužiaci v SPTS v Revúcej alebo spolupracovníci dodnes evidujú ako Vrbjarovú (rod.) či p. Grosiarovú. Jej prvé manželstvo bolo bezdetné, a tak neskôr časť svojho života strávila na západnom Slovensku. V Muráni v rodičovskom dome s manželom Jánom Haššom (1945) vychovali syna Samuela, absolventa SPŠ v Tisovci. Jeho mama už dlhšie zápasila so zákernou chorobou, ale veľká bojovníčka bola aj v iných oblastiach života. Ešte vo svojom poslednom desaťročí využila možnosť rekvalifikovať sa. Absolvovala vysokú školu so zameraním na bezpečnostný manažment. Pán Haššo presne v deň poslednej rozlúčky s manželkou dňa 14. novembra 2020 sa dožil smutných 75. rokov. V najťažšom období života bol jej oporou aj brat Ing. Daniel Vrbjar s manželkou a skvelá kamarátka Ing. Vierka Kiňová s mamičkou Oľgou. ČEŠT JEJ PAMIATKE!

- RS -

*„Odišiel tichúčko z večera do rána
tak ako v jeseni,
keď listie zo stromov padá.“*

Dňa 30. novembra 2020 uplynul rok, čo nás navždy opustil náš milovaný manžel, otec, starý otec a brat pán

Dušan Krštieň

vo veku 71 rokov. Hoci mal už zdravie podlomené, vždy rád pomohol, poradil a rozveselil. Počas celého roku sme si ho pripomínali a pripomínať si ho budeme aj naďalej. „Veľmi nám všetkým chýbaš“ Spomíname s úctou a láskou

manželka, deti, vnúčatá a celá blízka rodina.

Prestalo srdiečko tlčiť,
prestali sa ústa smiať.
Budeme mamička drahá
stále na Teba spomínať.

Dňa 25.03.2021 sme sa navždy rozlúčili, s našou drahou manželkou, mamou, starou mamou a prastarkou

**Helenou Beňovou
vo veku 76 rokov.**

S láskou a úctou na ňu spomínajú manžel, dcéry Slavka a Janetta, syn Matúš s rodinami, a ostatná rodina

*Stíchli ústa matkine,
prestali pery sa smiať.
Budeme drahá mamička,
na Teba spomínať.*

Dňa 15. 02. 2021 uplynuli 3 roky, čo nás navždy opustila naša drahá manželka, mamka a starká

**Blažena Goldschmidtová
vo veku nedožitých 64 rokov.**

S láskou a úctou na ňu spomínajú manžel, dcéry Andrejka a Tinka s rodinami, syn Branko s rodinou a ostatná rodina.

Drahá Lidka, tá rana v srdci stále bolí a nikdy sa nezahojí. Aj keď už nie si medzi nami, v srdciach žiješ stále s nami. 2. marca 2021 sme si s láskou pripomenuli 14. výročie straty našej milovanej

**Ing. Lidušky Kmeťovej
– Frandelovej**

s láskou Rebeka, Dodo, Maroško s rodinou, maminka a ocko

OSLÁVENCI

*Nech kvitne úsmev, žiari oči jas,
nech zdravie z tela sa nestráca,
kým bije srdce spoznaj žitá krás,
to tajomstvo, čo jediné sa vypláca.*

50 rokov

Ľubomír Krštieň
Emil Dodák
Matilda Dodáková
Marian Spišák
Viera Súkeníková

60 rokov

Dušan Dulaj
Marian István
Ján Urda
Ladislav Dudor

70 rokov

Drahomíra Sliacka
Eva Berenteová
Juraj Beňo

90 rokov

Agnesa Beňová

NARODILI SA

*Nesmelým bozkom začína rozprávka,
končí sa úsmevom malého dieťatka.
To nie je rozprávka, to je už život sám,
nech veľa šťastia priniesie i Vám.*

Aleš Mušuka
Damián Mušuka
Tatiana Kamoďová
Lukáš Harvan
Andrej Súkeník
Stela Šebošíková
Rastislav Horváth

OPUSTILI NÁS

*Osud je občas veľmi krutý,
nevráti čo raz vzal... Zostanú iba
spomienky a v srdci veľký žiaľ....*

Jaroslav Šiman
Soňa Haššová
Jolana Lukášová
Božena Kleknerová
František Dulák
Darina Korimová
Milan Laboš
Paulína Duláková
Antonín Matula
Magdaléna Beňová
Viktor Bettler
Helena Beňová

Máte pre nás tip na reportáž, námet na článok? Neváhajte a dajte nám vedieť! Osobne, písomne, alebo emailom: obec@murán.sk. Uzávierka pre prispievateľov do novín č. 2/2021 je 20. apríl 2021. Tešíme sa na spoluprácu.

**Neprešlo
jazykovou úpravou**